DOMSTOLENS DOM (fjärde avdelningen)

den 5 maj 2011 *

I mål C-537/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Upper Tribunal (Förenade kungariket) genom beslut av den 15 december 2009, som inkom till domstolen den 21 december 2009, i målet

Ralph James Bartlett,

Natalio Gonzalez Ramos,

Jason Michael Taylor

mot

Secretary of State for Work and Pensions,

meddelar

* Rättegångsspråk: engelska.

DOMSTOLEN (fjärde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.-C. Bonichot (referent) samt domarna K. Schiemann, L. Bay Larsen, C. Toader och E. Jarašiūnas,

generaladvokat: J. Mazák,
justitiesekreterare: handläggaren R. Şereş,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 16 december 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Natalio Gonzalez Ramos, genom S. Penfold, solicitor, och S. Cox, barrister,

— Förenade kungarikets regering, genom L. Seeboruth och S. Ossowski, båda i egenskap av ombud, biträdda av T. Ward, barrister,

— Europeiska kommissionen, genom N. Yerrell och V. Kreuschitz, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 4.2a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996 (EGT L 28, 1997, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 631/2004 av den 31 mars 2004 (EUT L 100, s. 1) (nedan kallad förordning nr 1408/71), och i förordning nr 1408/71, i denna sistnämnda version, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 647/2005 av den 13 april 2005 (EUT L 117, s. 1) (nedan kallad rådets förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse), samt giltigheten av artikel 10a i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse.

2 Begäran har framställts i mål mellan å ena sidan Ralph James Bartlett, Natalio Gonzalez Ramos och Jason Michael Taylor och å andra sidan Secretary of State for Work and Pensions angående upphävandet av deras rätt till ”mobilitetsdelen” av en handikappersättning (disability living allowance, nedan kallad DLA) på grund av att de inte längre uppfyllde kraven på vistelse och bosättning i Storbritannien.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

3 I artikel 1 t i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse föreskrivs följande:

”*förmåner och pensioner*: alla förmåner och pensioner, inbegripet alla däri ingående delar som bekostas av allmänna medel, alla indexhöjningar och tilläggsbetalningar, om något annat inte föreskrivs i avdelning III, liksom förmåner i form av engångsbelopp som kan utbetalas istället för pensioner samt utbetalningar som görs i form av återbetalning av avgifter.”

4 I artikel 4.1 i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse anges följande:

”Denna förordning gäller all lagstiftning om följande grenar av social trygghet:

a) Förmåner vid sjukdom och moderskap.

b) Förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan.

...”

5 I artikel 4.2a i förordning nr 1408/71 anges följande:

”Denna förordning gäller också särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som utges enligt en annan lagstiftning eller andra system än de som avses i punkt 1 eller som inte omfattas på grund av punkt 4, när sådana förmåner har till syfte

a) antingen att täcka de risker som omfattas av de försäkringsgrenar som anges i punkt 1 a–h, i stället för eller som tillägg till andra förmåner, eller

b) att uteslutande ge särskilt skydd för handikappade.”

6 I artikel 4.2a i förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse anges följande:

”Denna artikel skall tillämpas på särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som utges enligt sådan lagstiftning som genom de personer som omfattas, mål och/eller villkor för berättigande har drag av både den lagstiftning om social trygghet som avses i punkt 1 och av socialt stöd.

Vid tillämpningen av detta kapitel avses med ’särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner’ sådana förmåner

a) som är avsedda att

i) vara tillägg, ersättning eller komplettering för täckande av de risker som omfattas av de socialförsäkringsgrenar som anges i punkt 1 och som garanterar de personer som berörs en minimiinkomst med avseende på de ekonomiska och sociala förhållandena i den berörda medlemsstaten, eller

ii) uteslutande ge särskilt skydd för funktionshindrade, vilket är nära förbundet med personens sociala förhållanden i den berörda medlemsstaten, och

b) där finansieringen enbart härrör från obligatorisk beskattning avsedd att täcka allmänna offentliga utgifter och villkoren för att tillhandahålla och beräkna förmånerna inte är beroende av någon avgift från förmånstagarens sida; förmåner som utges som tillägg till en avgiftsfinansierad förmån skall emellertid inte anses vara avgiftsfinansierade förmåner endast av detta skäl, och

c) som förtecknas i bilaga IIa.”

7 I artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse föreskrivs följande:

”Om något annat inte föreskrivs i denna förordning får kontantförmåner vid invaliditet, ålderdom eller till efterlevande, pensioner vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar samt förmåner vid dödsfall vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters

lagstiftning inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras med anledning av att mottagaren är bosatt inom en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns."

8 I artikel 10a.1 i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse anges emellertid att bestämmelserna i artikel 10 och avdelning III inte ska tillämpas på de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som avses i artikel 4.2a i nämnda förordningar och att de personer för vilka förordningarna gäller ska erhålla dessa förmåner uteslutande inom den medlemsstats territorium där de är bosatta i enlighet med lagstiftningen i den staten, under förutsättning att förmånerna är förtecknade i bilaga IIa i dessa förordningar.

9 DLA finns upptagen i bilaga IIa till förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse, till vilken bilaga det hänvisas i artikel 10a.1 i dessa förordningar.

Den nationella lagstiftningen

10 I section 63 i 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) (nedan kallad 1992 års lag) föreskrivs följande:

"Med icke avgiftsfinansierade förmåner i detta avsnitt av lagen avses följande:

a) Bidrag för vård av utomstående.

b) Bidrag vid grav funktionsnedsättning (med åldersrelaterat tillägg och höjning för det fall det finns vuxna och barn som är beroende av personen för sin försörjning).

c) Vårdbidrag vid invaliditet (med höjning för det fall det finns vuxna och barn som är beroende av personen för sin försörjning).

d) [DLA].

...”

11 I section 71 i 1992 års lag, som har rubriken ”Handikappersättning”, beskrivs systemet med DLA på följande sätt:

”1) [DLA] ska bestå av en vårddel och en mobilitetsdel.

2) En person som är berättigad till [DLA] kan vara berättigad till en av förmånsdelarna eller båda.

3) En person får beviljas en av förmånsdelarna för en tidsbegränsad period eller för en obegränsad period; om personen beviljas [DLA] som består av båda förmånsdelarna får dessa dock inte beviljas för olika tidsbegränsade perioder.

4) [DLA:s] veckobelopp för en vecka då personen har beviljats en förmånsdel uppgår till det tillämpliga veckobeloppet för den förmånsdelen, vilket har fastställts i enlighet med denna lag eller föreskrifter som antagits med stöd av lagen.

5) [DLA:s] veckobelopp för en vecka då personen har beviljats båda förmånsdelarna uppgår till de sammanlagda tillämpliga veckobeloppen för de två förmånsdelarna som sålunda fastställts.

6) En person är inte berättigad till [DLA] såvida inte vederbörande uppfyller de föreskrivna kraven på bosättning och vistelse i Storbritannien."

12 I section 73 i 1992 års lag uppställs villkoren för att beviljas "mobilitetsdelen" av DLA enligt följande:

"1) Om inte annat följer av bestämmelserna i denna lag är en person berättigad till mobilitetsdelen av [DLA] under varje period, sedan det relevanta ålderskravet uppfyllts, under vilken vederbörande

a) har en fysisk funktionsnedsättning som gör att personen antingen inte kan gå eller praktiskt taget inte kan gå, eller

b) omfattas av punkt 2 nedan, eller

c) omfattas av punkt 3 nedan, eller

d) kan gå, men har en så grav fysisk eller psykisk funktionsnedsättning att personen, oavsett sin eventuella förmåga att på egen hand använda välbekanta vägar, inte kan använda denna förmåga utomhus utan vägledning eller tillsyn av en annan person större delen av tiden.

1 A) I punkt 1 ovan avses med ’det relevanta ålderskravet’:

a) vad gäller de krav som anges i led a, b eller c i nämnda punkt, tre års ålder,

b) vad gäller de krav som anges i led d i nämnda punkt, fem års ålder.

2) En person omfattas av denna punkt om

a) personen är både blind och döv, och

b) uppfyller eventuella andra krav som föreskrivs.

3) En person omfattas av denna punkt om personen

a) har en allvarlig psykisk störning,

b) uppvisar allvarliga beteendestörningar, och

c) uppfyller båda villkoren i section 72.1 b och c ovan.

...

8) En person är inte berättigad till mobilitetsdelen under en viss period såvida inte personens tillstånd under större delen av denna period är sådant att personen emellanåt kan dra nytta av hjälpmedel för förflyttning.

9) En person är inte berättigad till mobilitetsdelen av [DLA] såvida inte personen

a) under hela

i) den tremånadsperiod som omedelbart föregår det datum då beviljandet av denna förmånsdel skulle börja att gälla, eller

ii) en eventuell annan föreskriven tremånadersperiod, har uppfyllt eller sannolikt uppfyller ett av de villkor som anges i punkt 1 a–d ovan, och

b) personen sannolikt kommer att fortsätta att uppfylla ett av dessa villkor under hela

i) sexmånadersperioden från och med detta datum, eller

ii) (om personen förväntas avlida inom en sexmånadersperiod från och med detta datum) den period som sålunda börjar och slutar när personer avlider.

...

10) Det ska föreskrivas två veckobelopp för mobilitetsdelen.

...”

13 I 1991 års förordning om social trygghet i form av handikappersättning (Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991) (nedan kallad 1991 års förordning) anges bland annat i regulation 2.1 a de krav på bosättning och vistelse i Storbritannien som uppställs i section 71.6 i 1992 års lag.

Målen vid den nationella domstolen och tolknings- och giltighetsfrågorna

14 I målen vid den nationella domstolen har Ralph James Bartlett, Natalio Gonzalez Ramos och Jason Michael Taylor väckt talan om ogiltigförklaring av beslut som fattats av Secretary of State for Work and Pensions genom vilken deras rätt till DLA upphävdes på grund av att de inte längre uppfyller kraven på vistelse och bosättning i Storbritannien. Dessa beslut fattades den 13 maj 2005, den 28 februari 2002 respektive den 8 september 2005.

15 I första instans ogillade de behöriga domstolarna sökandenas talan. De tre målen har anhängiggjorts vid Upper Tribunal, vilken bedömer att, i enlighet med domstolens dom av den 18 oktober 2007 i mål C-299/05, kommissionen mot parlamentet och rådet (REG 2007, s. I-8695), ”vårddelen” av DLA ska anses utgöra en förmån vid sjukdom i den mening som avses i förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse, beträffande vilken några sådana villkor för beviljandet således inte får uppställas.

16 När det gäller ”mobilitetsdelen” av denna ersättning, bedömer Upper Tribunal att den, med hänsyn till att beviljandet av denna förmån inte underställs en inkomstprövning och att den inte avser att garantera en minimiinkomst, är närmare besläktad med en social trygghetsförmån än med en särskild icke avgiftsfinansierad förmån.

17 Upper Tribunal har framhållit att domstolen i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot parlamentet och rådet under alla omständigheter enbart gjorde sin prövning mot bakgrund av förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse, vilken ska tillämpas från och med den 5 maj 2005, och att denna dom således inte påverkar tolkningen av förordning nr 1408/71.

18 Upper Tribunal beslutade följaktligen att vilandeförklara målen och ställa följande frågor till domstolen:

”1) a) Kan mobilitetsdelen av [DLA] i sections 71–76 i 1992 års lag …, med avseende på de perioder då [förordning nr 1408/71] är tillämplig, särskiljas från [DLA] som helhet och därvid hänföras antingen till kategorin social trygghetsförmån i den mening som avses i artikel 4.1 i förordningen eller till kategorin särskild icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i artikel 4.2a i denna förordning eller också till någon annan kategori?

b) Om svaret på fråga a är jakande, vilken är den korrekta kategorin?

c) Om svaret på fråga a är nekande, vilken är den korrekta kategorin för [DLA]?

d) Om svaret på fråga b eller fråga c är att mobilitetsdelen ska hänföras till kategorin social trygghetsförmån, ska då den aktuella förmånen anses utgöra en förmån vid sjukdom i den mening som avses i artikel 4.1 a [i förordning nr 1408/71] eller en förmån vid invaliditet i den mening som avses i artikel 4.1 b [i denna förordning]?

e) Påverkas svaren på någon av de ovannämnda frågorna av den begränsning i tiden som anges i punkt 2 i domslutet i [domen i det ovannämnda målet kommissionen mot parlamentet och rådet]?

2) a) Kan mobilitetsdelen av [DLA] i sections 71–76 i 1992 års lag …, med avseende på de perioder då [förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse] är tillämplig, särskiljas från [DLA] som helhet och därvid hänföras antingen till kategorin social trygghetsförmån i den mening som avses i artikel 4.1 i förordningen eller till kategorin särskild icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i artikel 4.2a i denna förordning eller också till en någon annan kategori?

b) Om svaret på fråga a är jakande, vilken är den korrekta kategorin?

c) Om svaret på fråga a är nekande, vilken är den korrekta kategorin för [DLA]?

d) Om svaret på fråga b eller fråga c är att mobilitetsdelen ska hänföras till kategorin social trygghetsförmån, ska då den aktuella förmånen anses utgöra en förmån vid sjukdom i den mening som avses i artikel 4.1 a [i förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse] eller en förmån vid invaliditet i den mening som avses i artikel 4.1 b [i denna förordning]?

3) Om svaren på de föregående frågorna leder till resultatet att mobilitetsdelen korrekt ska hänföras till kategorin särskild icke avgiftsfinansierad förmån, är då någon annan bestämmelse eller princip i gemenskapsrätten relevant för frågan huruvida Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har rätt att tillämpa kraven på bosättning och vistelse i landet enligt regulation 2.1 a i 1991 års [förordning] under sådana omständigheter som föreligger i förevarande mål?"

Prövning av tolknings- och giltighetsfrågorna

De två första frågorna

19 Den nationella domstolen har ställt de två första frågorna för att få klarhet i huruvida artikel 4.2a i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse ska tolkas så, att "mobilitetsdelen" av DLA utgör en särskild icke avgiftsfinansierad kontantförmån i den mening som avses i denna bestämmelse.

20 För att besvara dessa frågor ska domstolen först fastställa huruvida "mobilitetsdelen" av DLA kan anses utgöra en fristående "förmån" i den mening som avses i artikel 1 t i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse.

21 Domstolen har redan i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot parlamentet och rådet, punkt 69, slagit fast att "mobilitetsdelen" kan individualiseras och att denna del således skulle kunna tas upp i förteckningen i bilaga IIa till förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse om Förenade kungariket bestämde sig för att införa en

förmån som endast avser denna del. Av detta följer att mobilitetsdelen av DLA i sig utgör en ”förmån” i den mening som avses i artikel 1 t i förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse.

22 Detta konstaterande kan av samma skäl tillämpas även beträffande förordning nr 1408/71.

23 Domstolen konstaterar således att ”mobilitetsdelen” av DLA även kan utgöra en ”förmån” i den mening som avses i artikel 1 t i förordning nr 1408/71.

24 Såsom domstolen tidigare har fastställt, är det utrett att ”mobilitetsdelen” av DLA är av icke avgiftsfinansierat slag (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot parlamentet och rådet, punkt 74) och att det är fråga om en kontantförmån.

25 När det gäller frågan huruvida ”mobilitetsdelen” av DLA är av särskild karaktär, har domstolen slagit fast att DLA kan anses ha inslag av ”socialhjälp” och att ”mobilitetsdelen” av DLA ”skulle kunna” anses utgöra en särskild avgiftsfinansierad förmån, vilken som sådan rättsenligt kan införas i förteckningen i bilaga IIa till förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse såsom en förmån som inte kan medföras utomlands (se domen i det ovannämnda målet kommissionen mot parlamentet och rådet, punkterna 67 och 74). I detta sammanhang förordnade domstolen, vilken ogiltigförklarade upptagandet av DLA i förteckningen i denna bilaga, att verkningarna av upptagandet tills vidare skulle bestå enbart med avseende på ”mobilitetsdelen” av DLA, så att det inom en rimlig tidsfrist kunde vidtas lämpliga åtgärder för att säkerställa att denna del tas upp i nämnda bilaga (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot parlamentet och rådet, punkt 75). Härav följer att domstolen anser att ”mobilitetsdelen” av DLA skulle kunna anses vara av särskild karaktär i den mening som avses i artikel 4.2a i förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse.

26 Vidare följer det av domstolens praxis att frågan huruvida en förmån är av särskild karaktär ska avgöras mot bakgrund av dess ändamål (se, bland annat, dom av den 6 juli 2006 i mål C-154/05, Kersbergen-Lap och Dams-Shipper, REG 2006, s. I-6249, punkt 30 och där angiven rättspraxis).

27 Domstolen påpekar att i likhet med vad Förenade kungarikets regering och Europeiska kommissionen har framhållit, syftar ”mobilitetsdelen” av DLA att ge särskilt skydd för handikappade i den mening som avses i artikel 4.2a b i förordning nr 1408/71 och i förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse, eftersom denna förmån enbart syftar till att främja dessa personers självständighet och integration i samhället samt så långt som möjligt göra det möjligt för dem att leva ett liv som liknar icke funktionshindrade personers. Det är således funktionshindret som sådant som ger en rätt till förmånen och som gör det möjligt, i förhållande till den fastställda nivån av begränsad rörlighet för den berörda personen, att fastställa storleken på den beviljade förmånen.

28 Det följer även av de påpekanden som gjorts vid förhandlingen att storleken på ”mobilitetsdelen” av DLA, vilken hänför sig till de kostnader som är förknippade med den förmånsberättigade personens rörelsehinder i den berörda medlemsstaten, har ett nära samband med denna persons sociala förhållanden i denna stat.

29 Vidare påpekar domstolen för fullständighetens skull, att det framgår av handlingarna i målet och de påpekanden som gjorts i samband med förhandlingen att ”mobilitetsdelen” av DLA i praktiken oftast beviljas personer som lider av ett funktionshinder som i väsentlig mån påverkar deras rörlighet och att detta nödvändigtvis innebär, även om de nationella bestämmelserna inte innehåller några kriterier när det gäller tillgångar, att denna förmån i det stora flertalet fall beviljas personer som inte kan arbeta på grund av sitt funktionshinder.

30 Mot bakgrund av det ovanstående konstaterar domstolen att ”mobilitetsdelen” av DLA ska anses utgöra en särskild förmån i den mening som avses i såväl artikel 4.2a i förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse som artikel 4.2a i förordning nr 1408/71.

31 När det gäller frågan huruvida en sådan förmån, såsom Natalio Gonzalez Ramos har hävdat, inte längre kan anses upptagen i bilaga IIa till förordning nr 1408/71 i ändrad lydelse, eftersom Förenade kungariket inte vidtog nödvändiga åtgärder i detta avseende inom den skäliga frist som domstolen hade fastställt för denna stat i domen i det ovannämnda målet kommissionen mot parlamentet och rådet, är det tillräckligt att konstatera att denna medlemsstat under alla omständigheter har vidtagit de aktuella åtgärderna. ”Mobilitetsdelen” av DLA ingår nämligen bland de förmåner som nämns i bilaga X till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 200, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 988/2009 av den 16 september 2009 (EUT L 284, s. 43).

32 Slutligen saknas grund för påståendet att ”mobilitetsdelen” av DLA inte kan anses angiven i bilaga IIa till förordning nr 1408/71 på grund av att den inte anges separat utan genom en hänvisning till DLA, som den ingår i, med hänsyn till att DLA alltid har haft två klart angivna delar i de aktuella nationella bestämmelserna.

33 Följaktligen ska de två första frågorna besvaras på följande sätt. Artikel 4.2a i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse ska tolkas så, att ”mobilitetsdelen” av DLA utgör en särskild icke avgiftsfinansierad kontantförmån i den mening som avses i denna bestämmelse, vilken förmån nämns i bilaga IIa till dessa förordningar.

Den tredje frågan

34 Den nationella domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 10a i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse är giltig mot bakgrund av ”någon annan bestämmelse eller princip i gemenskapsrätten”, i den mån det enligt denna bestämmelse är tillåtet att uppställa krav på bosättning och vistelse i Storbritannien för beviljandet av ”mobilitetsdelen” av DLA för det fall denna del utgör en icke avgiftsfinansierad förmån i den mening som avses i artikel 4.2a i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse.

35 Den nationella domstolen har härvid inte angett någon bestämmelse eller bestämmelser i unionsrätten mot bakgrund av vilken eller vilka denna bedömning ska göras.

36 Under liknande omständigheter har domstolen tidigare slagit fast att det ankommer på domstolen att av samtliga omständigheter som angetts av den nationella domstolen, och särskilt av motiveringen till begäran om förhandsavgörande, ta fram de relevanta delarna av unionsrätten med beaktande av föremålet för talan i den nationella domstolen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 april 1988 i mål 204/87, Bekaert, REG 1988, s. 2029, punkt 7 och där angiven rättspraxis).

37 Det finns här anledning att beakta reglerna om fri rörlighet för arbetstagare och reglerna om unionsmedborgarskapet.

38 När det gäller den första aspekten har domstolen redan fastställt att bestämmelserna i förordning nr 1408/71 om bortseende från kravet på bosättning utgör genomförandeåtgärder för artikel 48 FEUF som vidtagits för att genomföra den fria rörlighet för arbetstagare vilken garanteras i artikel 45 FEUF inom den sociala trygghetens område och att unionslagstiftaren när det gäller särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner som nämns i bilaga IIa till förordning nr 1408/71 inom ramen för genomförandet av

artikel 48 FEUF får anta bestämmelser som avviker från principen att sociala trygghetsförmåner får medföras utomlands. I synnerhet kan ett krav på bosättning i den stat där den behöriga institutionen är belägen anses legitimt när det gäller beviljandet av förmåner som är nära knutna till sociala förhållanden (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 december 2007 i de förenade målen C-396/05, C-419/05 och C-450/05, Habelt m.fl., REG 2007, s. I-11895, punkterna 78 och 81 och där angiven rättspraxis).

39 Såsom redan har angetts i svaret på de två första frågorna är detta fallet när det gäller ”mobilitetsdelen” av DLA.

40 Följaktligen finner domstolen att artikel 10a i förordning nr 1408/71 och i samma förordning i ändrad lydelse, i den mån det enligt denna bestämmelse är tillåtet att uppställa krav på bosättning och vistelse i Storbritannien för beviljandet av ”mobilitetsdelen” av DLA, inte är oförenlig med den fria rörligheten för personer och, i synnerhet, inte med artikel 48 FEUF.

41 När det gäller reglerna om unionsmedborgarskap följer det av fast rättspraxis att rätten för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, som anges i artikel 21 FEUF, uttrycks mer specifikt i artikel 45 FEUF (se, bland annat, dom av den 11 september 2007 i mål C-287/05, Hendrix, REG 2007, s. I-6909, punkt 61) och att det således saknas anledning att pröva denna fråga såvitt avser målet vid den nationella domstolen.

42 Av vad som anförts följer att det vid prövningen av den tredje frågan inte har framkommit några omständigheter som kan påverka giltigheten av artikel 10a i förordning nr 1408/71 i någon av de versioner som är tillämpliga i målen vid den nationella domstolen, i den mån det enligt denna bestämmelse är tillåtet att uppställa krav

på bosättning och vistelse i Storbritannien för beviljandet av ”mobilitetsdelen” av handikappersättningen.

Rättegångskostnader

43 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (fjärde avdelningen) följande:

1) Artikel 4.2a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 631/2004 av den 31 mars 2004, och i förordning nr 1408/71, i denna sistnämnda version, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning nr 647/2005 av den 13 april 2005, ska tolkas så, att ”mobilitetsdelen” av handikappersättningen (disability living allowance) utgör en särskild icke avgiftsfinansierad kontantförmån i den mening som avses i denna bestämmelse, vilken förmån nämns i bilaga IIa till dessa förordningar.

2) Vid prövningen av den tredje frågan har det inte framkommit några omständigheter som kan påverka giltigheten av artikel 10a i förordning nr 1408/71 i någon av de versioner som är tillämpliga i målen vid den nationella domstolen, i den mån det enligt denna bestämmelse är tillåtet att uppställa krav på bosättning och vistelse i Storbritannien för beviljandet av ”mobilitetsdelen” av handikappersättningen.

Underskrifter